

מחֶפֶה

א

כלי מזבח העולה

תאור

כלי עם בית קבול וידית, עשויה מכסף. רש"י: "בית קבול יש להם, לטל בהן גחלים מן המזבח".

תפקיד

בה קימו בכל בקר את מצות תרומת הדשן: הכהן שזכה בגורל עלה לראש המזבח, ערבב את הגחלים, הרים במחתה את הגחלים שבערו הכי חזק, והניח אותן על גבי הרצפה.

מקורות

תורה שמות כז ג משנה תמיד א, ד רמב"ם חל' תמידין ומוספין ב יב מפרשים רש"י

מִגְרָפָה

ב

כלי מזבח העולה

תאור

כלי נחשת דק עם ידית לאחיוזה. רש"י: "כמין כסוי הקדרה של מתכת דק ולו בית ד". בתורה נקראת "יעיו".

תפקיד

שמשה בכל בקר לנטילת האפר מהמזבח: לאחר שירד הכהן שתרם את הדשן, באו שאר הכהנים, נטלו את המגרפות ועלו לראש המזבח לגרף את הדשן.

מקורות

תורה שמות כז ג נביאים מלכים א ז מ, מה משנה תמיד ב א רמב"ם חל' תמידין ומוספין ב יג מפרשים רש"י

צִנּוּרוֹת

ג

כלי מזבח העולה

תאור

מוטות ברזל מעקמים קצת, כעין מזלגות גדולים. רש"י: "כמין אנקליות כפופים". בתורה נקראים "מזלגתיו".

תפקיד

שמשו עבור אמורי הקרבנות שלא נשרפו במזבח: בהן תחבו את האברים כדי להפוך אותם או להזיזם מצד לצד, שתמהר שרפתן.

מקורות

תורה שמות כז ג משנה תמיד ב א רמב"ם חל' תמידין ומוספין ב יג מפרשים רש"י

פִּסְכֵּיתָר

ד

כלי מזבח העולה

תאור

כלי גדול עשוי מנחשת, צורתו כעין סירה; מחברות לו שתי שרשרות ויש לו גלגלים מלמטה. גדלו חצי כור — חמש עשרה סאין.

תפקיד

השמוש העקרי: להניח בו את הדשן שמוציאים מהמזבח ולהורידו למטה — כהן אחד מושך בשרשרת כלפי מטה וכהן נוסף כלפי מעלה, שלא יתגלגל בכבש. ונעשו בו עוד שמושים במקדש.

מקורות

תורה ויקרא ו ג תורה שמות כז ג נביאים מלכים א ז מ משנה תמיד ה ה רמב"ם חל' תמידין ומוספין ב יג מפרשים רש"י רמב"ם חל' תמידין ומוספין ב יד טו מפרשים רלב"ג

מזרקי זהב

כלי הקרבנות

תאור

כלי העשוי מכסף או מזהב, כעין כוס ללא שוליים וחד בתחתיתו — כדי שלא יניחו אותו על רצפת העזרה ויקרש הדם שבתוכו.

תפקיד

לקבלת הדם שנשחט מהקרבת נותר. שלמה המלך עשה מאה מזרקי זהב, וחירם עשה מזרקות נחשת ממרט לבית ה'.

מקורות

כתובים דברי הימים ב ד ח

נביאים מלכים א ז מה

תורה במדבר ז יג

רמב"ם הל' כלי המקדש והעובדיו בו א יג

משנה פסחים ה ה

כוסות מזהב

כלי הקרבנות

תאור

כוס מזהב. הרמב"ם על המשנה: "להראות עשירות ויכלת, אין עניות במקום עשירות". ובגמרא: רבא אומר שזה גזמא, והכוס לאו דוקא מזהב.

תפקיד

להשקות את הטלה של קרבן התמיד, כדי שיהא עורו נפשט בקלות לאחר השחיטה. ובמשנה: "השקות את התמיד בכוס של זהב".

מקורות

מפרשים רמב"ם על המשנה

גמרא חלין צע"ב

משנה תמיד ג ד

כד מזהב

כלי הניסוך

תאור

כד מזהב, הכלי שבו הביאו את היין לכהן המנסך.

תפקיד

בכל יום, לאחר הקרבת איברי התמיד, סלת הנסכים ומנחת החבתין, הביאו לכהן את הכלי עם היין, והוא שפך אותו לספל שהיה קבוע על גבי המזבח — וזהו מצות נסוך היין. בשעת הנסוך אמרו הלויים את השיר.

מקורות

גמרא זבחים קיא ע"א

משנה תמיד ז ג

רמב"ם הל' תמידין ומוספין ו ה

ספינים לשחיטה

כלי הקרבנות

תאור

ספינים מקלי שרת. ספין שנפגמה — גונזים אותה, "אין משחיוזין את פגיתמה".

תפקיד

עבור שחיטת הקרבנות. הרמב"ם: "כל הזבחים אין שוחטין אותן לכתחלה אלא בספין מקלי שרת".

מקורות

רמב"ם הל' מעשה הקרבנות ד ז

גמרא זבחים פח ע"א

חבית מזָהב

כלי הניסוד

תאור

חבית של זהב. החבית עצמה לא היתה קדושה בקדשת כלי שרת — "ואינה מכלי השרת".

תפקיד

למלוי מים בערב שבת של חג הסוכות, שלא ישאבו מן השילוח בשבת ושהמים לא יפסלו בלינה בצלוחית. ממלא אותה מן השילוח ומניחה בלשכה, ולמחר ממלא ממנה.

מקורות

משנה סכה ד י רמב"ם הל' תמידין ומוספין י ט

צלוחית מזָהב

כלי הניסוד

תאור

כד מזהב גדול. במשנה: "צלוחית של זהב מחזקת שלשת לגים".

תפקיד

עבור נסוד המים בחג הסוכות: בה מלאו מים ממעין השילוח שבירושלים, ונסכו אותם על גבי הספל שבמזבח. נסוד המים הוא הלכה למשה מסיני.

מקורות

משנה סכה ד ט תוספתא סכה ג ז רמב"ם הל' תמידין ומוספין י, ו

כלי מדידה למנחות

כלי המנחות

תאור

כלים למדידת דברים לחים ויבשים, עשויים כסף או זהב. שתי מדות של יבש: עשרון וחצי עשרון. ושבוע מדות של לח: הין, חצי ההין, שלישית ההין, רביעית ההין, לג, חצי לג ורביעית לג.

תפקיד

פלח מדדו הין לנסוד ושמן למנחות או למנורה; ביבש — סלת למנחות, וחצי העשרון לחלק בו מנחת כהן גדול שבכל יום. "כל המדות האלו קדש ומכלי השרת".

מקורות

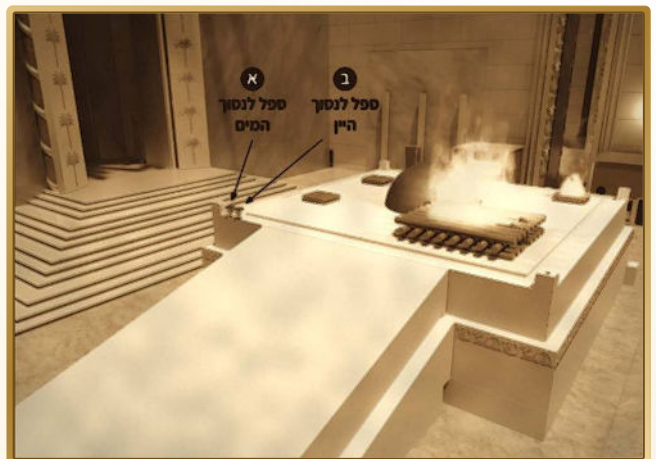
משנה מנחות ט א משנה מנחות ט ב גמרא מנחות פחע"א

רמב"ם הל' תמידין ומוספין י ט

רמב"ם הל' תמידין ומוספין י ט

שני ספלים מפסף

כלי הניסוד

תאור

שני ספלים שעל גבי המזבח, מנקבים "כמין שני חטמין דקין". המערבי — של המים, והמזרחי — של ההין.

תפקיד

אחד לנסוד הין שבכל יום, ואחד לנסוד המים בחג הסוכות. הנקב של הין גדול יותר, לפי שההין סמיר ויוצא לאט — כדי שתסתים יציאת המים וההין באותו זמן.

מקורות

משנה סכה ד ט רמב"ם הל' תמידין ומוספין י ז

קערות וכפות להגשת המנחות

יד

כלי המנחות

תאור

קערות וכפות עשויות כסף או זהב. הרמב"ם: "וכלן מתקדשין במלאכתו... ואין קדשתן מסתלקת מהן לעולם".

תפקיד

בהם היו מקבלים ומגישים את המנחות למזבח.

מקורות

רמב"ם הל' כלי המקדש והעובדיו ב' א יג

ביסא

יג

כלי המנחות

תאור

כלי שרת. רש"י (מנחות ז ע"א): "ביסא" — כלי ללישת המנחות.

תפקיד

כלי שבו בוללין את המנחות — לישתן ועריכתן של המנחות נעשו בפנים, בעזרה.

מקורות

מפרשים רש"י

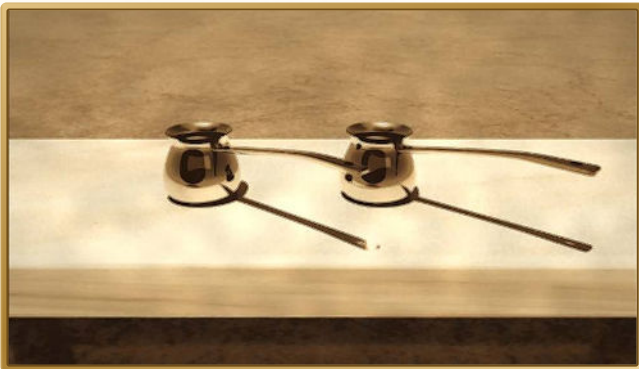
גמרא מנחות ז ע"א

משנה מנחות יא ג

בזיכי לבונה

טז

כלי לחם הפנים

תאור

שני בזיכים עשויים זהב. "כל הבזיכין שבמקדש לא היו להן שולים, חוץ מבזיכי לבונה של לחם הפנים" — שיוכלו להניחם על השלחן.

תפקיד

עבור הלבונה שבלחם הפנים: הניחו אותם בצד המערכות על השלחן. קמץ לבונה בכל בוקר, ובשבת הקטירו את הלבונה על גבי המזבח.

מקורות

גמרא פסחים סד ע"ב

נביאים מלכים א ז נ

תורה ויקרא כז ז

מפרשים רש"י

רמב"ם הל' תמידין ומוספין ה ב

מחבתות למנחות

טו

כלי המנחות

תאור

מחבת למנחות, ובנוסף מחבת צמק לטגון מנחות הנקרא "מרחשת". מה בין מחבת למרחשת: למרחשת יש שפה והבצק שאופין עליה רה, ולמחבת אין שפה.

תפקיד

בהן נעשו המנחות, ובכללן מנחת החביתין של כהן גדול שבכל יום — "על מחבת בשמן תעשה". "ומחבת ומרחשת היו בעזרה, ושתיהם מכלי השרת ומקדשין".

מקורות

משנה מנחות ה ח

תורה ויקרא ו יג טו

תורה ויקרא ב ז

רמב"ם הל' מעשה הקרבנות יב כג

משנה תמיד ד ג

משנה תמיד א ג

מפרשים רש"י

רמב"ם הל' מעשה הקרבנות יג ז

שופר

יח

כלי השירה והעבודה

תאור

שופר שבסמוך לפיו היה צפוי זקב. הגמרא מבארת שהצפוי לא היה במקום הנחת הפה, שדבר זה פוסל את השופר, אלא בסמוך לו.

תפקיד

במקדש תקעו בו בראש השנה, בתעניות וביובל, ובחד עמו תקעו גם בחצוצרות: "השופר מאריך והחצוצרות מקצרות, שמצות היום בשופר".

מקורות

גמרא ראש השנה כז ע"ב

משנה ראש השנה ג

כתובים תהלים צו

רמב"ם חלי שופר סכה ולולב אב

חצוצרות כסף

יז

כלי השירה והעבודה

תאור

חצוצרות עשויות מכסף. הרמב"ם: "ואין פוחתין משתי חצוצרות ולא מוסיפין על עשרים ומאה".

תפקיד

תקעו בהן בזמן נסוד חינו, ולהודיע ללויים שמגיפים את הסוחרים ויתחילו בשירה. "אין פוחתין מעשרים ואחת תקיעות בכל יום": שלש בפתחת השערים, תשע בתמיד של שחר ותשע בתמיד של בין הערבים.

מקורות

משנה תמיד ז ג

משנה סכה ה ה

תורה במדבר יי

גמרא ערכין יג ע"ב

רמב"ם חלי כלי המקדש והעובדיו בו ג ד

רמב"ם חלי כלי המקדש והעובדיו בו ג ה

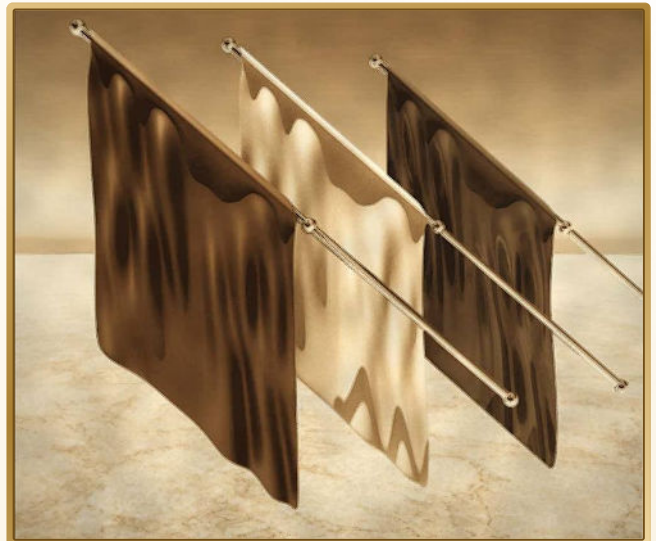
מפרשים מעשי למלך

רמב"ם חלי תמידיו ומוספיו ו ו

סוחרים

יט

כלי השירה והעבודה

תאור

דגלים שהיו בגדו של הסגן.

תפקיד

להודיע ללויים על תחלת השירה: "שחה לנסד, והניף הסגן בסוחריו". וכן הניפו בסוחריו להודיע שהגיע שער למדבר.

מקורות

משנה תמיד ז ג

משנה יומא ו ח